

Προοπτικές και ερμηνείες του ίδιου έργου τέχνης

Σκοπός

Στόχος αυτού του πρακτικού φύλλου είναι να εξοικειωθείτε με τις έννοιες της υποκειμενικότητας και της αντικειμενικότητας και με τεχνικές ανάλυσης, ερμηνείας και κατανόησης της τέχνης.

Σε αυτό το πρακτικό φύλλο, θα:

- ✓ μάθετε τους ορισμούς της υποκειμενικότητας και της αντικειμενικότητας,
- ✓ να μάθουν πώς να προσδιορίζουν αν μια γνώμη για ένα έργο τέχνης είναι υποκειμενική ή αντικειμενική.
- ✓ να μάθουν τεχνικές ανάλυσης της τέχνης.
- ✓ να μάθουν πώς να ερμηνεύουν έργα τέχνης.

Θα χρειαστείτε:

- ✓ Ηλεκτρονικός υπολογιστής, φορητός υπολογιστής ή tablet με πρόσβαση στο διαδίκτυο.

Προκλήσεις και ζητήματα

Τα ανθρώπινα όντα χρησιμοποιούν την τέχνη ως τη βασικότερη μορφή έκφρασης για να επικοινωνήσουν πώς αισθάνονται και πώς σκέφτονται. Η τέχνη δεν είναι μόνο ένα μέσο για να μεταδώσουν οι καλλιτέχνες το μήνυμά τους- είναι επίσης μια επικοινωνία μεταξύ του καλλιτέχνη και του κοινού. Παρά τη δημοφιλή πεποίθηση ότι υπάρχει μόνο ένας ομιλητής σε αυτόν τον διάλογο, η τέχνη συχνά παρουσιάζεται με τρόπο που επιτρέπει την ερμηνεία της με ποικίλους τρόπους που περιλαμβάνουν τη συμμετοχή του κοινού. Ορισμένα

Έργα τέχνης μπορεί να έχουν ένα σαφές, οριστικό νόημα, οπότε δεν υπάρχει περιθώριο για νέες ερμηνείες. Ωστόσο, στη συντριπτική πλειονότητα των περιπτώσεων, η τέχνη δεν έχει άμεσο και αντικειμενικά αληθινό νόημα.

Προκειμένου να ξεκινήσουμε μια ακριβή ανάλυση, πρέπει πρώτα να αποσαφηνίσουμε ορισμένες έννοιες όπως η υποκειμενικότητα και σε αντιδιαστολή με το αντώνυμό της, την αντικειμενικότητα.

Υποκειμενικότητα: Αφορά ή σχετίζεται με τον τρόπο σκέψης ή το συναίσθημα του υποκειμένου και όχι με το ίδιο το αντικείμενο.

Αντικειμενικότητα: Αφορά ή σχετίζεται με το ίδιο το αντικείμενο, ανεξάρτητα από τον τρόπο σκέψης ή το συναίσθημα του ατόμου.

Ένας πίνακας ζωγραφικής, ένα γλυπτό, ένα βιβλίο, ένα θεατρικό έργο, ένας χορός ή οποιοδήποτε άλλο καλλιτεχνικό αποτέλεσμα μπορεί να περιγραφεί αντικειμενικά. Ωστόσο, η υποκειμενικότητα του δημιουργού αποτελεί βασικό στοιχείο της παραγωγής του. Σύμφωνα με τη δική του υποκειμενικότητα, το κοινό που θα το δεχτεί θα αξιολογήσει το έργο ως καλό ή κακό, όμορφο ή άσχημο.

Με όλη αυτή τη γνώση, μπορούμε να συμπεράνουμε ότι κάθε καλλιτεχνική εκδήλωση θα διαμορφώνεται από ένα αντικειμενικό και συγκεκριμένο στοιχείο που μπορεί να δει, να αισθανθεί ή να ακούσει κανείς, καθώς και από την υποκειμενικότητα του δημιουργού και του δέκτη. Κατά συνέπεια, η τέχνη θα είναι πάντα θέμα υποκειμενικότητας όσο υπάρχει ελευθερία έκφρασης και άπειρη ποικιλία προσωπικοτήτων και απόψεων στον κόσμο.

Αυτό το σεμινάριο θα βοηθήσει τον μαθητή να αναλύσει ένα έργο τέχνης όντας σε θέση να εντοπίσει αν η γνώμη του είναι υποκειμενική ή αντικειμενική, και επομένως να απολαύσει πλήρως το έργο τέχνης.

Για το σκοπό αυτό θα παρουσιάσουμε δύο δραστηριότητες. Στην πρώτη, οι μαθητές θα μάθουν πώς να κάνουν τις σωστές ερωτήσεις όταν πρόκειται να αναλύσουν ένα έργο τέχνης- στη δεύτερη, θα δούμε διαφορετικές απόψεις για

το έργο τέχνης και οι μαθητές θα πρέπει να τις διαχωρίσουν μεταξύ αντικειμενικών και υποκειμενικών.

Προσαρμογή

Ο στόχος της εκτίμησης της τέχνης είναι να εξηγήσει γιατί μας αρέσει ή δεν μας αρέσει κάτι και όχι απλώς αν μας αρέσει ή όχι. Για παράδειγμα, μπορεί να μην σας αρέσει μια φωτογραφία επειδή είναι πολύ ζοφερή, αλλά μπορεί να σας αρέσει το θέμα της ή να εκτιμάτε το μήνυμα που μεταφέρει. Με απλά λόγια, το να λέτε "δεν μου αρέσει αυτός ο πίνακας" δεν αρκεί. Θα θέλαμε να μάθουμε γιατί έχετε αυτή την εντύπωση, καθώς και αν πιστεύετε ότι το έργο έχει κάποια θετικά χαρακτηριστικά.

Ο ευκολότερος τρόπος για να κατανοήσετε και συνεπώς να εκτιμήσετε ένα έργο τέχνης είναι να διερευνήσετε το πλαίσιο ή το υπόβαθρό του. Αυτό συμβαίνει επειδή μας βοηθά να καταλάβουμε τι είχε (ή μπορεί να είχε) στο μυαλό του ο καλλιτέχνης τη στιγμή που δημιούργησε το εν λόγω έργο.

Μπορούμε να ξεκινήσουμε με τις ακόλουθες ερωτήσεις:

Πότε δημιουργήθηκε; Αν δεν γνωρίζουμε την περίοδο, μπορεί να μας βοηθήσει με το πλαίσιο.

Είναι αφηρημένο ή αναπαραστατικό; Ένα αφηρημένο έργο έχει τελείως διαφορετικούς στόχους από εκείνους ενός αναπαραστατικού έργου και πρέπει να κρίνεται με διαφορετικά κριτήρια.

Τι είδους τέχνη είναι; Υπάρχουν διαφορετικά στυλ (ιστορία, πορτρέτο κ.λπ.), οπότε θα πρέπει να συγκρίνονται μεταξύ τους και όχι με άλλα είδη, δεδομένου ότι κάθε ομάδα συνήθως ακολουθεί τα ίδια μοτίβα.

Με ποια σχολή ή κίνημα σχετίζεται το έργο τέχνης;

Πού έγινε το έργο τέχνης; Το να γνωρίζουμε πού και υπό ποιες συνθήκες δημιουργήθηκε ένας πίνακας ζωγραφικής μπορεί συχνά να βελτιώσει την εκτίμηση και την κατανόηση του συγκεκριμένου έργου. Το περιβάλλον μπορεί να έχει σημαντικό αντίκτυπο στη διάθεση ενός καλλιτέχνη και, επομένως, στο έργο του.

Σε ποιο σημείο βρισκόταν ο καλλιτέχνης στην καριέρα του; Ποιο ήταν το υπόβαθρό του; Η γνώση του αν το έργο δημιουργήθηκε νωρίς ή αργά στη ζωή ενός καλλιτέχνη μπορεί συχνά να βοηθήσει την εκτίμησή μας για το έργο. Η κατανόηση του ιστορικού του καλλιτέχνη μπορεί επίσης να εξηγήσει πάρα πολλά για την τέχνη του.

Μόλις εξετάσουμε το πλαίσιο του έργου τέχνης, μπορούμε να αρχίσουμε να εκτιμούμε το ίδιο το έργο. Το να γνωρίζουμε πώς να εκτιμήσουμε ένα έργο είναι από μόνο του μια τέχνη και όχι μια επιστήμη. Και ίσως η πιο δύσκολη πτυχή της αξιολόγησης της τέχνης είναι η κρίση της πραγματικής μεθόδου: δηλαδή, πώς έχει γίνει το πραγματικό έργο; Αυτές είναι μερικές ερωτήσεις που μπορούν να φανούν χρήσιμες:

Ποια υλικά χρησιμοποιήθηκαν για τη δημιουργία του έργου τέχνης;

Ποιο είναι το περιεχόμενο & το θέμα του έργου; Τι απεικονίζεται σε αυτό; Για παράδειγμα, αν πρόκειται για ιστορικό ή μυθολογικό έργο, κάντε στον εαυτό σας τις εξής ερωτήσεις: Ποιο γεγονός απεικονίζεται; Ποιοι χαρακτήρες εμπλέκονται και ποιοι είναι οι ρόλοι τους; Ποιο μήνυμα περιέχει; Αν πρόκειται για πορτρέτο, κάντε στον εαυτό σας τις εξής ερωτήσεις: Ποιος είναι ο εικονιζόμενος; Πώς τον/την απεικονίζει ο καλλιτέχνης; Ποια χαρακτηριστικά ή πτυχές του εικονιζόμενου προβάλλονται ή προσέχονται; Αν πρόκειται για σκηνή-είδος, αναρωτηθείτε τα εξής: Ποια σκηνή απεικονίζεται; Τι συμβαίνει; Ποιο μήνυμα (αν υπάρχει) έχει ο καλλιτέχνης για εμάς; Ποια αντικείμενα - όσο ασήμαντα κι αν φαίνονται - περιλαμβάνονται στην εικόνα; Γιατί ο καλλιτέχνης επέλεξε αυτά τα συγκεκριμένα αντικείμενα; Γιατί τα τοποθέτησε με τον τρόπο που τα τοποθέτησε;

Πώς να εκτιμήσετε την ομορφιά σε ένα έργο τέχνης; Η αισθητική είναι ένα πολύ προσωπικό θέμα. Όλοι μας βλέπουμε τα πράγματα διαφορετικά, συμπεριλαμβανομένης της "τέχνης" και κυρίως της "ομορφιάς". Είναι εύκολο να πούμε αν βρίσκουμε ένα έργο τέχνης όμορφο ή όχι, αλλά αν θέλουμε να είμαστε αντικειμενικοί και να το κρίνουμε με κάποιους "κανόνες", μπορούμε να θέσουμε στον εαυτό μας τις ακόλουθες ερωτήσεις:

Ποιες αναλογίες είναι εμφανείς;

Επαναλαμβάνονται ορισμένα σχήματα ή μοτίβα;

Τα χρώματα (εάν χρησιμοποιούνται) αλληλοσυμπληρώνονται;

Σας ελκύει; Διατηρεί την προσοχή σας;

Πώς συγκρίνεται με άλλα;

Αφού κάνουμε κάποια έρευνα, θα καταλήξουμε σε κάποια συμπεράσματα. Τότε θα μπορούσαμε να αναρωτηθούμε τι προσπαθεί να πει αυτό το κομμάτι, το οποίο θα πρέπει να έχουμε μια ιδέα μετά την έρευνα. Το πώς μας κάνει να νιώθουμε παίζει επίσης μεγάλο ρόλο, παρόλο που είναι εντελώς υποκειμενικό, στο τέλος της ημέρας είμαστε εμείς που το αξιολογούμε. Στη συνέχεια μπορούμε να αναλύσουμε την αντίδρασή μας, αν ο αντίκτυπος είναι κυρίως οπτικός ή εγκεφαλικός. Μια διαφορετική οπτική γωνία θα ήταν επίσης να αναρωτηθούμε αν είναι κάτι που θα εκθέταμε στο σπίτι μας. Και τέλος, σας κάνει αυτό το έργο να θέλετε να δείτε περισσότερα από τον ίδιο καλλιτέχνη/στυλ, σας κρατάει δηλαδή το ενδιαφέρον;

Πρακτικά παραδείγματα και έμπνευση

Δραστηριότητα 1 Αξιολογήστε ένα έργο τέχνης.

Σκοπός αυτού του παιχνιδιού είναι να μπορέσουν οι μαθητές να περιγράψουν ένα έργο τέχνης με τον πιο αντικειμενικό τρόπο. Για το σκοπό αυτό θα τους δώσουμε μια εικόνα του έργου που πρέπει να περιγράψουν και έναν κατάλογο ερωτήσεων που θα πρέπει να χρησιμοποιήσουν για να το αναλύσουν. Θα πρέπει να κάνουν μια εκτεταμένη διαδικτυακή αναζήτηση!

Παράδειγμα:

Ophelia by John Everett Millais, c.1851

Ερωτήσεις:

- Πότε δημιουργήθηκε ο πίνακας;
- Είναι αφηρημένος ή αναπαραστατικός;
- Τι είδους πίνακας είναι;
- Σε ποια σχολή ή κίνημα ανήκει;
- Πού ζωγραφίστηκε ο πίνακας;
- Σε ποιο σημείο της καριέρας του καλλιτέχνη βρισκόταν ο πίνακας;
- Ποια υλικά χρησιμοποιήθηκαν;
- Ποιο είναι το θέμα του πίνακα;
- ● Είναι όμορφος;
 - Αναλογίες
 - Επαναλαμβάνονται ορισμένα σχήματα ή μοτίβα στον πίνακα;
 - Τα χρώματα που χρησιμοποιούνται στον πίνακα συμπληρώνουν το ένα το άλλο;
 - Σας ελκύει ο πίνακας; Διατηρεί την προσοχή σας;
 - ο Πώς συγκρίνεται ο πίνακας με άλλους;
- ● Τι προσπαθεί να πει ο πίνακας;

- Πώς σας κάνει ο πίνακας να αισθάνεστε;
- Ο αντίκτυπος του πίνακα είναι κυρίως οπτικός ή κυρίως εγκεφαλικός;
- Θα θέλατε να τον δείτε κρεμασμένο σε έναν τοίχο του σπιτιού σας;
- Θα θέλατε να δείτε περισσότερα παραδείγματα παρόμοιων τύπων πινάκων;

Δραστηριότητα 2. Περιγράφοντας την τέχνη.

Στόχος αυτού του παιχνιδιού είναι να εξοικειωθούν οι μαθητές με το λεξιλόγιο της τέχνης. Βάλτε τους μαθητές σε μικρές ομάδες και δώστε τους δύο εικόνες ενός έργου τέχνης και έναν κατάλογο λέξεων. Βάλτε τους να αντιστοιχίσουν τις λέξεις με την εικόνα.

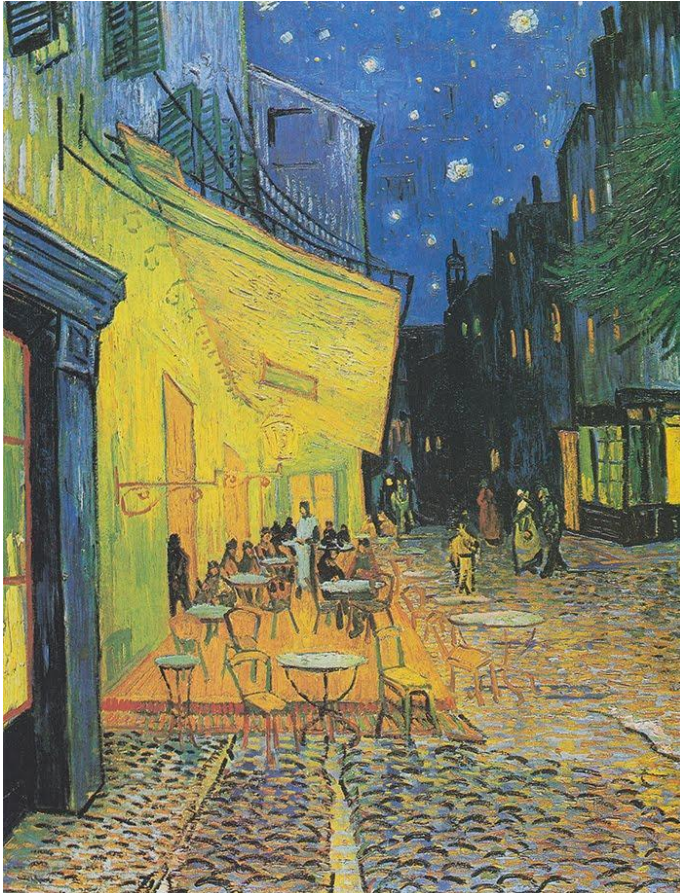
Παράδειγμα:

Gardanne by Paul Cézanne

μερικές λέξεις για να το περιγράψουν: ημιτελές, σκίτσο, γεωμετρικό θέμα, πορτοκαλί, πράσινο, μπλε, έντονη αντίθεση αποχρώσεων στα χρώματα, ζεστή παρουσία.

Café Terrace at Night του Βίνσεντ Βαν Γκογκ

μερικές λέξεις για να το περιγράψετε: εντυπωσιακά χρώματα, χρωματική διαβάθμιση, μαύρο περίγραμμα, μπλοκαρισμένο πινέλο, γραμμικό πινέλο.

Πρόσθετοι πόροι

Draw and Paint Academy - ιστότοπος που παρέχει υψηλού επιπέδου καλλιτεχνική εκπαίδευση εύκολα κατανοητή:

<https://drawpaintacademy.com/about/>

TED-Ed: Ποιος αποφασίζει τι σημαίνει τέχνη; - Hayley Levitt:

<https://www.youtube.com/watch?v=HoXyw909Qu0>

Ένα φοβερό παιχνίδι ζωγραφικής/περιγραφής που μπορείτε να χρησιμοποιήσετε με ένα έργο τέχνης στην τάξη σας από τον Art Class Curator:

<https://www.youtube.com/watch?v=OxE-4PSrOGk>

Διαδραστικό παιχνίδι ζωγραφικής: <http://artsology.com/interactive-painting-game.php>

Τι είναι λάθος σε αυτόν τον πίνακα ζωγραφικής της Αναγέννησης; Μπορείτε να βρείτε 7 πράγματα που είναι λάθος σε αυτόν ή που πιστεύετε ότι δεν ανήκουν σε αυτόν; Κοιτάξτε καλά και προσεκτικά τον πίνακα και όταν είστε έτοιμοι, ελέγξτε τις απαντήσεις: <http://artsology.com/renaissance-art-whats-wrong-game.php>

